

Pravěké hradiště Cezavy

Blučina, okr. Brno-venkov, Jihomoravský kraj

1900–1250 př. Kr.

0,9 km

Navigační bod: N 49°2'59.87",
E 16°37'56.28".

↑ *Letecký pohled na hradiště od jihovýchodu.*
Foto M. Bálek 1998

Přístup: Hradiště je situováno na návrší zhruba 1,4 km jihozápadně od středu obce Blučina v poloze Cezavy, přístupné po cestě od autobusové zastávky Blučina, Komenského ulice přibližně 900 m jižním směrem.

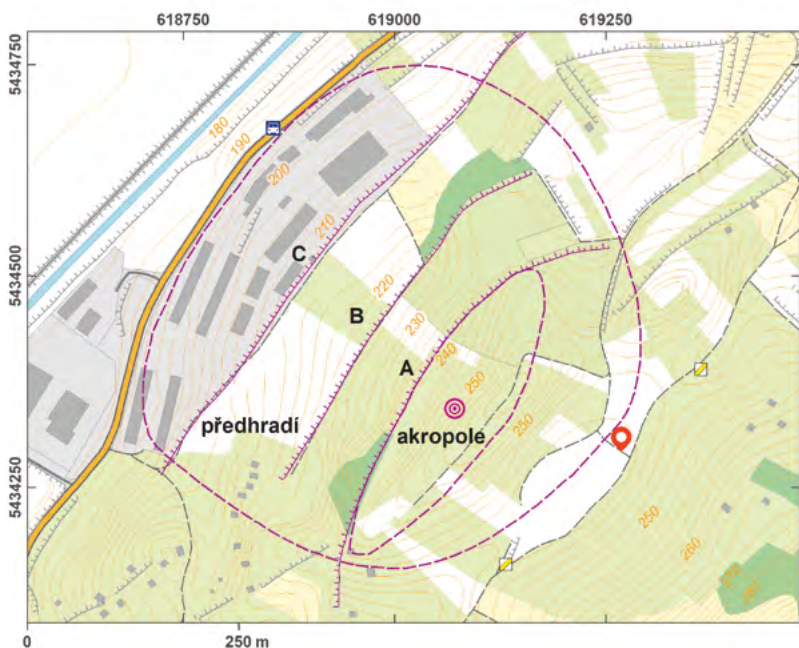
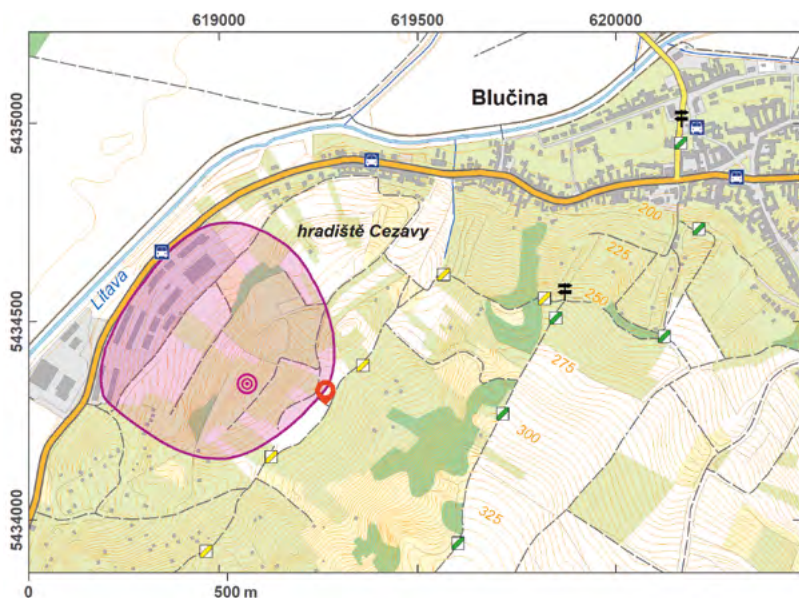
Význam: Polykulturní archeologická lokalita, pozoruhodná množstvím nálezů lidských kosterních ostatků v nálezových kumulacích nesouvisejících s pohřebním ritem a koncentrací bronzových depotů.

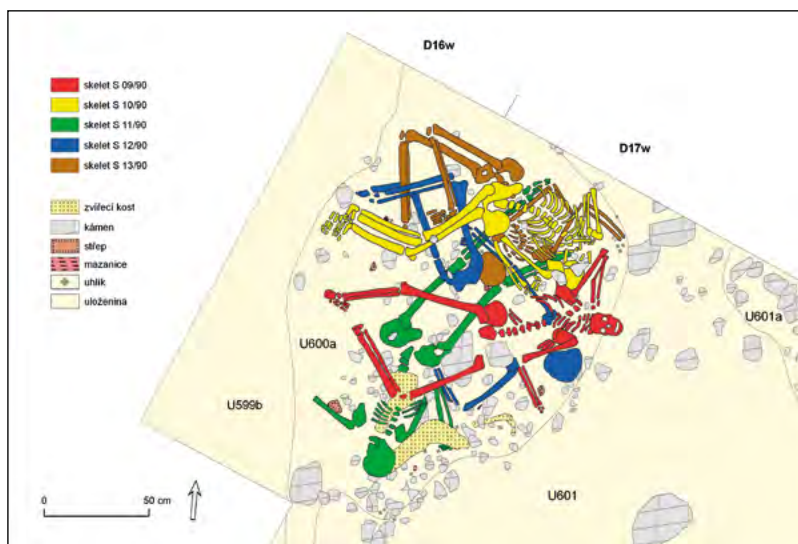
Historie: První nálezy z *hradiště jsou zaznamenány ve 20. letech minulého století, kdy bylo při zakládání vinohradů objeveno „staré pohřebiště se spoustou popela a popelnic“. V letech 1933–1937 byly amatérskými archeology nalezeny čtyři depoty bronzových předmětů. Tyto nálezy podní-

tily zájem židlochovického právníka a amatérského archeologa J. Dezorta, který začal jako první lokalitu pravidelně sledovat a v letech 1940–1945 uskutečnil na Cezavách několik drobných výkopů. První cílený, povahou zjišťovací *archeologický výzkum, byl realizován v roce 1944 brněnskou pobočkou Státního archeologického ústavu pod vedením J. Poulika. V roce 1948 byly na lokalitě zahájeny pravidelné odkryvy, probíhající až do roku 1960 pod vedením K. Tihelky. Výzkumem bylo zjištěno osídlení starší doby bronzové, a to únětické kultury a především věteřovské skupiny, kdy byla vrcholová část návrší opevněna příkopem (šířka 5 až 6 metrů, hloubka 5 metrů) a kamennou hradbou o základně široké 3 až 4 metry. V zásypu příkopu na východní straně návrší bylo nalezeno velké množství

lidských kosterních ostatků, z nichž část byla uložena v anatomické poloze, většinu však tvořily pohrozené a neúplné části koster společně s kostmi dobytka a velkým množstvím keramiky. Situace s lidskými kosterními pozůstatky jsou mladší než opevňovací příkop a jsou datovány do doby popelnicových polí počátku mladší doby bronzové (1300–1250 př. Kr.). Drobné záchranné a sondážní výzkumy byly pro-

vedeny v letech 1973 a 1974. K obnovení terénních výzkumů na lokalitě došlo pod vedením M. Salaše (Moravské zemské muzeum v Brně) v roce 1983. Celkem bylo realizováno 18 výzkumných sezón, během kterých byla odkryta plocha o celkové rozloze 1080 m² a zachyceny a zkoumány nálezové situace všech tří na lokalitě zastoupených horizontů doby bronzové – únětické kultury, věteřovské skupiny a velatické fáze

↑ Příklad kumulace lidských koster z výzkumné sezóny v roce 1990. Podle M. Salaše

↑ Lidský pohřeb v objektu č. 458, nalezený při výzkumu v roce 2008. Fotoarchiv MZM v Brně

↑ Nálezová situace bronzového depotu z výzkumu M. Salaše v roce 1986. Fotoarchiv MZM v Brně

kultury středodunajských popelnicových polí. Lokalita je pozoruhodná téměř dvěma desítkami nálezů bronzových depotů, doklady výroby bronzových předmětů a především množstvím nálezů lidských koster jak ve výplni příkopu, tak v plošných nálezových kumulacích. Osídlení lokality tak bylo v mladší době bronzové pravděpodobně spojeno s různými rituálními aktivitami provázenými mimo jiné lidskými oběťmi. Významný nález byl učiněn při sondážním výzkumu v roce 1953, kdy byl objeven bohatě vybavený hrob velmože z doby stěhování národů, který obsahoval kostru muže s unikátní hrobovou výbavou – například dvojsečným mečem, kratším mečíkem, lukem, šípy, sedlem a šperky. Mimořádné nálezy dokládají výjimečné postavení zemřelého, který nepochybně náležel ke špičce germánské společnosti.

Popis: Lokalita je situována na protáhlém návrší v nadmořské výšce okolo 250 m n. m., což je přibližně 70 m nad říční nivou při soutoku Svratky a Litavy (Cezavy). Návrší je severním výběžkem izolované vyvýšeniny Výhon (355 m n. m.), nejvyššího bodu Dyjsko-svrateckého úvalu. Hradiště je tvořeno centrální částí (*akropolí) o rozloze zhruba 3,6 ha, která je obklopena rozsáhlým *předhradím o výměře asi 20 ha. Akropole má tvar oválu s delší osou ve směru severovýchod–jihozápad s přibližnými rozměry 380 × 110–120 m. Na severozápadní straně byla chráněna terasou (A), využitou ke stavbě opevnění tvořeného valem a pří-

kopem, širokým 5–6 m a hlubokým ca 2,5 m, obdobně byl opevněn i zbytek obvodu akropole. Na severozápadním svahu bylo opevnění předhradí tvořeno dalšími dvěma terasami (B, C), na strmém jihovýchodním svahu opevnění nebylo nutné. Průběh opevnění byl prokázán *geofyzikálním měřením a na dvou místech archeologickým výzkumem. V současné době se na lokalitě nacházejí vinohrady a ovocné sady. [rs]

Literatura: Tihelka 1957; Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002; Čižmář 2004; Salaš 2012.

Okolí:

- (1) Židlochovice (BO), rozhledna Akátová věž na Výhonu: N 49°2'29.21", E 16°38'22.92" (1,2 km).
- (2) Rajhrad (BO), benediktinský klášter, Památník písemnictví na Moravě: N 49°5'22.30", E 16°36'54.48" (4,3 km).
- (3) Nosislav (BO), opevněný kostel sv. Jakuba: N 49°0'37.64", E 16°39'39.84" (5 km).